

# ORVOST A BETEGEKNEK!

Lk 5,31–32

Kissé furcsának tűnhet ugyanazt a bibliai részt hallani a mai alkalommal is a szószékről, mint az elmúlt vasárnapon, ám megnyugtatlak K.T., hogy a prédikáció nem lesz ugyanaz. Egy bibliai versre, textusra száz meg száz prédikációt lehet felépíteni, írni, hisz ahány lelkész, annyiféle elképzelés, meglátás van. Sőt, ugyanarra a textusra ugyanaz a lelkész beszédek sorozatát mondhatja el, felkészültségétől, műveltségétől, beállítottságától függően. S bár egy-egy textusra rengeteg beszédet írtak a kereszténység története alatt, arra alapozva újabb beszédek írásának korlátlan lehetősége van. Ezért nevezik a Bibliát kiapadhatatlan kincsbányának, amelyben mindig marad kiaknázatlan kincs a szellem, a lélek gazdagítására.

„Nem az egészségeseknek van szükségük az orvosra, hanem a betegeknek” – Jézus kijelentését többféle szempontból is megközelíthetjük. Az elmúlt vasárnapon a betegekre fektettem a hangsúlyt: miként adta vissza nekik Jézus lelki épségüket, egészségüket, Istenbe vetett hitüket és reménységüket, amellyel teljes, egész emberek lehettek betegségük, rokkantságuk, szenvedésük súlyos keresztje alatt roskadozva is.

A mai alkalommal közelítünk a beteg felé az orvoson, az orvos szemszögén keresztül. Czirják Árpád érseki helynök, katolikus lelkész szerint: „Sokféleképpen vélekedünk az orvosokról, valójában akkor tudnánk meg, hogy mit jelentenek számunkra, ha elesettségekben nem állnának mellénk. A jó orvos igazi emberbarát, aki ha már segíteni nem is tud, de mellettünk van, szavaival, együttérzésével bátorít, hogy elviselhessük, ami reánk mérettett. A betegágyon tudjuk meg, hogy mi a bizalom, a megértés, a ránk figyélés. Ugyanígy a kellemetlen élmény is kitörölhetetlenül megmarad emlékezetünkben. A morcos tekintet, a haragos szemvillanás, a 'kérem, ne zavarjon!' rendreutasítás elég ahhoz, hogy a beteg magába roskadjon. A megélhetés gondja, a rutin, a fáradtság az orvost is megviseli, de nem szabad eljutnia oda, hogy a szakma szemüvegén át a betegben a biológiai szervek együttesét és ne az elesett, segítségre szoruló embert lássa.” „A páciensnél sokszor alig valamivel felkészültebb orvos a bajba jutott ember képzeletében megdicsőül, csodatevő lényé válik. Az ég Istenében hinni nem tudó szkeptikus beteg a föld fehér ruhás angyalába helyezi minden hitét és bizalmát, és kezébe teszi le a jövő sorsát. (...) Az orvos receptet állít ki, és legtöbbször észre sem veszi, hogy nem a papír, hanem önmaga a recept ... Sőt ő maga a gyógyszer is, de nem olyan, amelyet a gyógyszertárak tonnaszámra ontanak, hanem egyedi, megismételhetetlen ...” Igen, a jó orvos tudatában van annak, hogy az elesett, beteg ember gyógyulást vár tőle, de annak is, hogy ő nem Isten, csak amikor a bajba jutott ember belekapaszkodik, tűnik annak. Ám azt is tudja – menthetetlen helyzetekben is – hogy ő maga gyógy-

szer lehet az elesett embernek szeretete, embersége, jósága és együttérzése által.

Voltak és vannak Jézushoz hasonló „jó orvosok”, akik – ha a súlyos, gyógyíthatatlan betegség meg is haladta szakmai tudásukat – szeretetükkel, emberségükkel hitet és reménységet adva betegüknek, „csodákat” műveltek. Akik meghozták minden tőlük telhető áldozatot testvéreik gyógyulása, pusztító betegségek legyőzése érdekében. Az ilyenek közé tartozott a 233 éve született Gecse Dániel is, akinek évszázadok távlatából sem nehéz orvosi arcát megrajzolni, mert ez az arcvonás adott, és szóban így hangzik: emberség: Egy orvos tehetett-e többet az akkori nehéz időkben, mint Erdélyországot a legtöbb esetben gyalog bejárni, a végveszélyben lévőkön könyörölni és a pestis vagy kolera fekete angyalát, megmentő fehér angyalként távol tartani, 1807-ben a Hunyad megyei kolerajárvány, 1813-14-ben a Brassó megyei pestis leküzdésében, elfojtásában jeleskedve? A nagy emberbarát halálában is tovább akart szolgálni: egy „emberszereteti intézet” felállítására, végrendeletében, 6000 forintot és egész vagyonát odaajándékozta. Azon kevesek közé tartozott, akik nemcsak valamit, de mindent másokért, az ember gyógyulásáért áldoztak. (Czirják Árpád: Erdélyi Magyar Breviárium).

Az érem másik oldalát is nézve, vannak orvosok, akiknek nem az ilyen és ehhez hasonló áldozat, a gyógyító emberség és szeretet, hanem a pénz jelenti ma is a legnagyobb értéket. Meggyógyul-e a beteg vagy sem? – ez számukra nem gond, csak legyen minél hasasabb a boríték. Ma még farsangi vasárnap van, s az elmondottakat egy tréfás történettel ecsetelem. A székely atyafi műtét előtt mihez tartás végett azt kérdezte az orvostól: Professzor úr, nagyon drága az operáció? – Ne törődjék vele – nyugtatja betegét a sebész –, bízva az örökösökre a fizetséget, velük már megbeszéltem. Megmosolyogató, ugyanakkor elszomorító e történet, hisz – sajnos – van olyan orvos, nem is egy, akinek nem az a fontos, hogy a beteg élve és gyógyultan hagyja el a műtöt és kórházat, hanem, hogy pénzét, a legtöbbszor tetemes díját megkapja az örökösöktől.

Kiszélesítve a témát: a betegeken kívül, mennyi mindent kellene gyógyítani, orvosolni a világon, közelebről: országunkban, de sajnos a legtöbb „orvos”, aki tehetne valamit az elesett ember érdekében, nem erre, hanem a pénzre, hatalomra, önző érdekeire fekteti a hangsúlyt. Állam bácsi félti a rabok egészségét címmel rövid cikk jelent meg néhány nappal ezelőtt a Szabadságban. „De ki törődik a nyugdíjasok életével? - teszi fel a kérdést az újságíró, ki tudja hányadszor. És nem csak ő, de feleletet még senki sem adott. A társadalom salakjának számító rabokat – tolvajokat, gyilkosokat, erőszakolókat – beoltották influenza ellen, a beteg szerencsétlen nyugdíjastól lelkiismeret furdalás nélkül legombolnak 150 000 lejt. Akinek amúgy is elme nyugdíjának 3/4-ed része gyógyszerre. Hogy egy gyilkos mivel érdemli ki az állam részéről ezt az aggodást, felfogni sem tudom. De azt tudom, ha egy szívbeteg elkapja az influenzát, megrendelheti a koporsóját. Kip-kop, kopogok a józanság, az erkölcs ajtaján. Belülről senki sem válaszol

– fejezi be cikkét az újságíró. A gyógyulást remélő, az illetékeseket hasonló kérdésekkel ostromló ember is hiába várja a választ, a megoldást, a konokul bezárt ajtók megnyílását: a pénz- és hatalomhajhászat, az önző érdekek, a gőg és beképzeltség útját állják sirámainak. S akadályt gördít betegek gyógyulásának útjába a kóros, beteges nemzetgyűlölet, mely hiú szobrokat emel, neveléses táblákat helyez el, mindent megtesz a másként gondolkodók, beszélők eltiprása érdekében, de vajmi kevéssel szolgálja az ember gyógyulását, jólétét, boldogságát. Magasztos keresztényi szólamokat szajkózva, megfélekedzik Jézus tanításairól: Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam megtérésre, hanem a bűnösöket. Megfélekedve arról, hogy az evangélium megélése rájuk is vonatkozik.

Bár tudjuk, lehetetlen, nagyon is szükség lenne arra, hogy feltámadjon régi dicsőségével a mi „igazságos” Mátyás királyunk, aki február 23-án 558 éve született, s aki oly sokszor álruhába öltözve járt népe között, „orvosolva” a szenvedők, elesettek, megaláztak bajait, megtérésre figyelmeztetve a bűnösöket, mőresre tanítva a szegény népen hatalmaskodó, zsarnokoskodó „kolozsvári bírót”. Szükség lenne erre, különösképpen most, hogy – amint Ráday Pál gróf a kuruc szabadságharc idején megfogalmazta – „Kiújulnak a jeles magyar nemzet sebei”. Gyógyítás helyett megtérésre szoruló, bűnös emberek újabb sebeket ejtenek annyiszor megvérzett, beteg szívünkön. Ezen azonban „igazságos”, nemzetét orvosló Mátyásunk csak lélekben segíthet. Hisszük azonban, hogy sebeink egyszer be fognak gyógyulni, s ezt a gyógyulást az „áldott orvos” Jézus hozza el számunkra szeretetével, jóságával, emberiségével, azok segítségével és közreműködésével, akik Istenhittel és önzetlen áldozattal, jézusi, könyörülő lélekkel gyógyítják be e föld és a testvéri szívek sebeit. Mindezt ne nézzük tétlenül, hanem mi is közénk állva engedelmeskedjünk a jézusi felhívásnak, szeretete gyógyító szavának. Ámen.

## HIT ÉS LELKIISMERET, AVAGY HAJÓTÖRÉSTŐL MEGŐRZŐ LELKI KINCSEK

1Tim 1,18–19

Káténk 47. kérdésére, mely így hangzik: Miben nyilvánul meg irántunk Isten atyai szeretete? – a válasz a következő, akik konfirmáltak, tudják: Isten atyai szeretete irántunk abban nyilvánul meg, hogy kiemel teremtményei közül, megáld lelki tehetségekkel, s így gyermekei és munkatársai lehetünk. Ezek a lelki tehetségek pedig a következők: hit, értelem, szabad akarat, lelkiismeret és szeretet. Íme, Isten atyai szeretetéből nem anyagi javakat, pénzt, vagyont, múlandó földi kincseket ajándékoz nekünk, hanem mindezeknél sokkal értékesebb lelki kincseket, javakat, melyek képessé tesznek az anya-